

BALSFJORD KOMMUNE

PLAN OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE

Fra eldst til yngst - for trygghet og læringslyst.

Revidert oktober 2017

Innholdsoversikt	s. 2
Overgang barnehage – skole i Rammeplan og Kunnskapsløftet	s. 3
Visjon, mål, observasjoner og evaluering	s. 3
Samarbeid	s. 4
Fadderordning	s. 5
Begrepsundervisning	s. 5
Den første skoledagen i 1.klasse	s. 5
Årshjul	s. 6
Informasjon om barnet	s. 8
Informasjon om barnet; fra barnet, foresatte og barnehage til skole og Sfo	s. 9
Fadderkontrakt	s.12
Lurt å øve på til skolestart	s.13
Plan for BU (begrepsundervisning)	s.14
Diplom for førskoledagene	s.18
Saksgang for henvisning av barn til PPT	s.19
Prosedyrebeskrivelse- overgang barnehage-skole – barn med særskilte behov	s.19

RAMMEPLAN for barnehagen:

«Barnehagen og skolen har et felles ansvar for at barn kan møte ulikheter med nysgjerrighet og tillit til egne forutsetninger. Det må legges til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole»

Viser også til ressursheftet: Samarbeid barnehage-skole.

http://www.udir.no/Upload/Brosjyrer/5/fra_eldst_til_yngst_veileder_fra_kd.pdf

KUNNSKAPSLØFTET:

«Godt og systematisk samarbeid mellom barnehage og barnetrinn, ...skal bidra til å lette overgangen mellom de ulike trinnene i opplæringsløpet (Generell del: *Samarbeid med lokalsamfunnet*)

VISJON: «Fra eldst til yngst – for trygghet og læringslyst».

MÅL:

Balsfjord kommune ønsker med denne planen å skape et felles oppvekstgrunnlag for barn og unge i kommunen. Planen skal skape en felles plattform for å sikre god overgang fra barnehage til skole. Den skal også sikre en optimal tilrettelegging for barn med særskilte behov.

OBSERVASJON:

Vi observerer barnas språklige forståelse, formoppfattelse, motorikk, tegneuttrykk, forståelse av antall, konsentrasjon, evne til å oppfatte og holde fast ved verbale beskjeder, selvstendighet, sosial kompetanse og evne til å stole på egen mestring. Formålet med observasjonen er at skolen og barnehagens personale *sammen* ser barnas mestring i forhold til punktene over, og kan sette i verk eventuelle tiltak så tidlig som mulig.

EVALUERING:

Målet med evalueringa skal være å kvalitetssikre planen og gi gode muligheter for å forbedre innhold og organisering av førskoletilbudet hvert år. Evaluering skal gjøres fortløpende og av deltakere fra barnehage og skole. Førskoletilbudet blir evaluert på samarbeidsmøtet om våren. På høsten tas evalueringene med i neste års planer.

I Rammeplan for barnehager og læreplan for grunnskolen blir det lagt vekt på begrepet ”*Livslang læring*”. Barnehage og skole er en del av utdanningssystemet og har stor innvirkning på barns grunnleggende holdning til læring. Et tett samarbeid mellom barnehage og skole er derfor nødvendig.

Barn i overgangsprosesser kan være sårbare. Derfor er det viktig at det foreligger en plan for å legge til rette for at barnet mestrer overgangene og kommer styrket gjennom dem.

Barnehagene og skolene bestemmer selv hvor stort omfanget av samarbeidet skal være, men planen er å forstå som et minstekrav. De er også forpliktet til å følge BU- (Begrepsundervisning) planen.

Veilederen fra kunnskapsdepartementet som går på tema ”Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole” anbefaler disse punktene for overgangen:

- Barnehagetiden avsluttes på en god måte, og skolen og SFO forbereder seg på å ta imot barnet.
- Barnet blir kjent med skolen i god tid før første skoledag.
- Det er sammenheng og progresjon i læringsinnholdet i barnehage og skole.
- Foresatte godkjenner informasjonsoverføring fra barnehage til skole og har mulighet for aktiv medvirkning i denne.
- Det pedagogiske personalet i barnehage og skole har felles møteplasser for forventningsavklaringer, kompetanseutvikling og felles planlegging.
- Kommunen initierer, planlegger, kontrollerer og følger opp samarbeidstiltak gjennom overordnede planer. Planene bør inkludere både kommunale og private barnehager og skoler.
- Barnehage- og skoleeier har det overordnede ansvaret for å legge til rette for samarbeid. (lokal tilpasning).

SAMARBEID:

«Samarbeidet mellom skole og heim er sentralt både i forhold til å skape gode læringsvilkår for den enkelte og et godt læringsmiljø i gruppen og på skolen. En forutsetning for godt samarbeid er god kommunikasjon (K-06; «Samarbeid med hjemmet»). Barnehagen skal, i samarbeid med foresatte og skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplan: 6. Overganger).

FADDERORDNING:

Fadderordninga er med på å skape trygghet og sikre ei god tilvenning fra barnehage til skole. Dette for at barna skal oppleve tilhørighet fra første dag i skolen. Fadderne må i god tid på forhånd bli forberedt på sine oppgaver. Kontaktlærer/rektor gjennomgår fadderkontrakten med klasse/trinn. (se vedlegg).

Det kan være en fordel at fadderne kjenner sitt barn på forhånd, men ikke ei forutsetning. Faddere skal hjelpe sitt barn med påkledning, finne fram på skolen, delta i lek og aktiviteter samt passe på sitt fadderbarn i utetida.

BEGREPSUNDERVISNING:

Systematisk begrepsundervisning skal bidra til at barn lærer å lære samtidig som det siktes mot at barn utvikler et abstrakt og situasjonsuavhengig språk. Dette er viktig for presis kommunikasjon og for læring i sin alminnelighet.

Førskole- og tidlig skolealder utgjør en svært viktig periode for barns tilegnelse av språklige/begrepsmessige og motiverte lærerforutsetninger (Nyborgmodellen). Viser til kommunal BU-plan.

DEN FØRSTE SKOLEDAGEN I 1. KLASSE:

Rektor/kontaktlærer sender ut brev til det enkelte barn i god tid før skolestart med invitasjon til første skoledag sammen med sine foresatte. Når elevene begynner på skolen, blir de møtt av skolens ledelse sammen med kontaktlærer, og ønsket velkommen som elev ved skolen. Ledelsen skal første skoledag, så langt som det er mulig, delta og vise barna at det er en stor begivenhet å begynne på skolen. Der det er fadderordning, deltar også disse på første skoledag.

ÅRSHJUL FOR OVERGANG BARNEHAGE-SKOLE

Når	Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Gjelder for
August	Innmelding av investeringstiltak.	Dersom investeringstiltak er nødvendig før skolestart, må disse meldes inn minimum 2 år i forveien.	Barnehagen.	Barn med spesielle behov.
	Språkmappe.	Bestilling av «Språkpermen». Brukes i barnehagen det siste året før skolestart.	Barnehagen.	Flerspråklige barn.
September	Forberedelse til skolestart.	Barnehagen har sine planer for 5-åringene i barnehage, samt informasjon til foresatte om siste år i barnehage. Årshjulet sendes også til helsesøster.	Barnehagen.	Alle barn.
	Oppfølgingsmøte september.		Skolen	
Oktober	Sakkyndig vurdering.	Barnehage kontakter PPT for evt. ny sakkyndig vurdering for barn med spesielle behov.	Barnehagen /PPT.	Barn med spesielle behov. Flerspråklige barn.
Februar	Søknadsfrist SFO. Innskriving skole.	Informasjon om søknadsfrist hovedopptak SFO, innskriving til skole samt vedtekter for SFO. Henviser til kommunens/skolenes hjemmeside. Det skal skrives enkeltvedtak for alle 1.klassingene.	Skolen Rektor	Alle barn.
	Søknad på ressurser.	Frist 15.februar. Jfr. Sakkyndig vurdering.	Barnehagen	Barn med spesielle behov. Flerspråklige barn.

April	Informasjon ang. førskoledagene.	Skolen sender ut informasjon om førskoledager til barnehage og foresatte til barnet som skal begynne på skolen.	Skolen	Alle barn.
	Fadderordning.	Se fadderkontrakt (vedlegg)	Skolen	Alle barn.
	Møte mellom skole og barnehage. Informasjon skrives ned og legges på elevmappen. Kontaktlærer gjennomgår disse før skolestart.	Praktiske avklaringer i forhold til veien videre, avklare SFO tilbudet, antall barn, barn som ikke går i barnehage, BU-arbeidet, spesifikk informasjon om barnet - bruk overførings skjema, barn med spesielle behov, barn med særskilt språkopplæring etter § 2-8.	Skolen v/rektor.	Alle barn.
April-juni	Førskoledager.	Barnehagen har ansvar for å sende personal med barna i den skolekrets barnehagen ligger i. Kan gjøres lokale avtaler mellom skole og barnehage.	Skolen/ Barnehagen.	Alle barn.
	Enkeltvedtak.	Rektor skriver enkeltvedtak for barn med særskilte behov og særskilt språkopplæring.	Skolen	Barn med spesielle behov. Flerspråklige barn.
April-juni	Språkmappe.	Barnehagen overleverer en eventuell språkmappe til skolen. (samtykke)	Barnehagen	Flerspråklige/ Minoritetsbarn.
	Foreldremøte.	Informasjon om Skooler, mobilskole, fravær, permisjonssøknader, leksehjelp, skolemelk, daglige rutiner, utviklingssamtaler og opplæring.	Skolen	Alle barn.

INFORMASJON OM BARNET

Fra barnet, foresatte og barnehage til skolen og SFO.

Skjemaet er utarbeidet med bakgrunn i veilederen «Fra eldst til yngst» fra Kunnskapsdepartementet. Dette skjemaet fylles ut av barnehagen, foresatte og barnet i samarbeid før overføringsmøtet mellom barnehage og skole. Utfylling av skjemaet er frivillig for foresatte, og leveres skolen i overføringsmøtet på våren. Hensikten med skjemaet er at foresatte skal være trygge på at skolen får den informasjon om barnet som de trenger, slik at skolen er godt forberedt på møtet med hver enkelt elev.

Til rektor ved:

Barnehagens navn:.....

Barnets navn:.....

Fødselsdato:

Når begynte barnet første gang i barnehage?

Opplysningene vil bli behandlet konfidensielt og lagt i elevens mappe.

DEL A: Barnet deltar i denne delen av samtalen:

Dette vil jeg at skolen skal vite om meg: Liker å leke med, venner, lurer på, engstelig for, annet?
Dette tenker jeg om å begynne på skolen: Hva jeg skal lære, hva jeg skal gjøre, hva jeg har lyst til å lære, hva jeg gleder meg til, hva jeg gruer meg til:
Dette liker jeg å gjøre: Tegne, spille fotball, være ute, være inne, leke med, skrive etc.
Dette liker jeg ikke å gjøre:

Fadderkontrakt

Fadder:

Mitt fadderbarn heter:

Mitt ansvar som fadder er å:

- Være et positivt forbilde gjennom det jeg sier og gjør.
- Støtte mitt fadderbarn slik at han/hun føler seg trygg på skolen og på skoleveien, og der det lar seg gjøre.
- Aktivisere og være i lag med mitt fadderbarn ute slik at det blir kjent med andre barn og blir inkludert i lek.
- Vise fadderbarnet rundt på skolen og skolegården slik at han/hun blir kjent.
- Hente en voksen hvis det oppstår problemer eller konflikter.
- Ha fadderbarnets interesser i fokus.

LURT Å ØVE PÅ TIL SKOLESTART:

- ✚ Kle av og på seg selv. Henge klærne opp etter seg.
- ✚ Gå på toalettet alene.
- ✚ Å være en venn.
- ✚ Være vant til å vaske hendene etter dobesøk og før spising.
- ✚ Holde blyanten i riktig blyantgrep. Stimulere til riktig skriveretning.
- ✚ Bruke saks.
- ✚ Hilse, være høflig og vise respekt for andre.
- ✚ Kunne noen bokstaver (bokstavlyder/bokstavnavn)
- ✚ Skrive sitt eget navn.
- ✚ Telle til ti.
- ✚ Kjenne de vanligste fargene.
- ✚ Gjenfortelle ei historie de har hørt, eller noe de har opplevd.
- ✚ Lytte til høytlesing.
- ✚ Sitte rolig i 15 minutter.

Til foresatte:

- ✚ Snakke positivt om skolen, slik at barna møter skolen full av lærelyst.

Plan for begrepsinnlæring

barnehager og skoler i Balsfjord.

Plan til begrepsundervisning (BU) av grunnleggende begreper og begrepssystemer (GBS) fordelt over barnehage og på de første 4 årstrinn i grunnskolen. Begrepstest tas i løpet av september på 1.-4 årstrinn for de 9 første begrepssystemene.

Begrepssystemene nr. 1-9 skal undervises via Nyborgs modell for Begrepsundervisning (BU). Begrepssystemene nr. 10-13 kan undervises via BU.

Begrepssystemene 14-21 skal undervises i naturlige situasjoner, uten bruk av BU, men med vekt på språkbruk som bidrar til å ”bygge” språklig bevisstgjorte begrepssystemer.

Begrepssystemer	Klasse/Alder	Begrepene
1.Farger Skole: Legges til norsk og kunst & håndverk Barnehage: Kommunikasjon, språk og tekst. Antall, rom og form.	Barnehagen	Rød, blå, grønn, gul, brun, svart, hvit, rosa, fiolett, oransje
	1	Rød, blå,
	2	Grønn, gul
	3	Brun, svart, hvit,
	4	Lys/mørk farge
2.Form Skole: Legges til norsk og matematikk Barnehage: Kommunikasjon, språk og tekst. Antall, rom og form.	Barnehagen	Rettlinjet, rund, sirkel, bue, firkant, trekant
	1	Rettlinjet, rund, firkantet, trekantet
	2	Sirkel, oval, buet,
	3	Terningform, kule,
	4	Kjegle, sylinder
3.Stilling Skole: Legges til norsk og matematikk Barnehage: Kommunikasjon, språk og tekst. Antall, rom og form.	Barnehagen	Vannrett, loddrett, skrå
	1	Vannrett, loddrett
	2	Skrå
	3	Vannrett, loddrett, skrå,
	4	Sittende, stående, liggende, bøyd
4.Plass Skole: Legges til norsk og	Barnehagen	Plass på, under, over, ved siden av inni noe, mellom noe, over noe

matematikk Barnehage: Kommunikasjon, språk og tekst. Antall, rom og form.	1	Plass på, under, over, først, etter,
	2	sist, foran, mellom, venstre, høyre
	3	Venstre for, høyre for,
	4	forhold til
5.Størrelse Skole: Legges til norsk og matematikk Barnehage: Kommunikasjon, språk og tekst. Antall, rom og form.	Barnehagen	Stor, liten
	1	Stor, liten
	2	Høy, lav størrelse
	3	Stor, liten
6.Retning Skole: Legges til norsk og matematikk Barnehage: Kommunikasjon, språk og tekst. Antall, rom og form.	Barnehagen	Nedover, oppover
	1	Nedover, oppover
	2	Langs noe
	3	Fra høyre mot venstre, fra venstre mot høyre,
7.Antall Skole: Legges til norsk og matematikk Barnehage: Kommunikasjon, språk og tekst. Antall, rom og form.	Barnehagen	Stort/lite antall i forhold til en vist mengde
	1	Stort/ lite antall i forhold til
	2	Antallene 1,2,3...
	3	Gjøre større/mindre i grupper i antall
8.Lyd Skole: Legges til musikk Barnehage: Kunst,kultur og kreativitet	Barnehagen	Lyder, sterke, svake, dype, høye
	1	Lyder, språklyder
	2	Lyder, språklyder
	3	Lyder, språklyder, språklyder i talt språk, bokstaver er symboler for språklyder, mellomrom og tegn symboler for pauser, pauser mellom dem
	4	Repetisjon

9.Mønster Skole: Legges til Kunst og håndverk Barnehage: Kunst,kultur og kreativitet	Barnehagen	Stripet, rutet, prikket, blomstret
	1	Stripete, rutet
	2	Prikket, blomstret
	3	Stripete, rutet
	4	Prikket blomstret
10.Funksjoner	Barnehagen	Personal snakke om ulike funksjoner i hverdagslivet. Hva brukes det til?
	1-2	Her må lærer være bevisst på å synliggjøre hvilken funksjon ulike gjenstander har: drikke av, skrive med, sitte på, spise med
	3-4	Her må lærer være bevisst på å synliggjøre hvilken funksjon ulike gjenstander har: drikke av, skrive med, sitte på, spise med
11.Stoff arter Skole: Legges til Kunst og håndverk Barnehage: Kunst,kultur og kreativitet	Barnehagen	Tre, papir, plast, glass, metall
	1-2	Tre, plast, glass, papir, metall av ulike slag
	3-4	Lær, skinn, metall av ulike slag
12.Overflate Legges til Kunst og håndverk Barnehage: Kunst,kultur og kreativitet	Barnehagen	Glatt, ru,
	1-2	Glatt, ru, blank, matt, slipt, pusset, malt, lakkert
	3-4	Glatt, ru, blank, matt, slipt, pusset, malt, lakkert
13.Stoff egenskaper Legges til Kunst og håndverk og matematikk Barnehage: Kunst,kultur og kreativitet. Antall, rom og form	Barnehagen	Tungt og lett, bløt og hardt
	1-2	Hardt, mykt, bløtt, knuselig, fast, flytende, seigt
	3-4	Hardt, mykt, bløtt, knuselig, fast, flytende, seigt
14.Vekt Skole: Legges til matematikk Barnehage: Antall, rom og form	Barnehagen	Vekt, med ulikt materiell
	1	Stor/liten vekt
	2	Stor/liten vekt
	3	Hg, kg
	4	Hg, kg
15.Temperatur Skole: Legges til matematikk og uteskole	Barnehagen	Kald/varm
	1	Høy/lav,
	2	kald, varm

Barnehage: Antall, rom og form. Nærmiljø og samfunn	3	Iskald/kok varm
	4	Kjølig/lunken
16.Lukt Skole: Legges til uteskole Barnehage: Natur, miljø og teknikk	Barnehage	God/vond lukt, lukt i naturen
	1-2	God/vond lukt, matlukt, skolelukt, bensin, sjøluft
	3-4	God/vond lukt, matlukt, skolelukt, bensin, sjøluft
17.Smak Skole: Legges til uteskole Barnehage: Natur, miljø og teknikk	Barnehage	Sur, søt, salt smak, eplemak, appelsinsmak
	1-2	Repetisjon og bitter, kjøttmak, sitronsmak
	3-4	Rep og videreutvikling
18.Tid Skole: Legges til matematikk og uteskole Barnehage: Natur, miljø og teknikk	Barnehage	Dag, natt, morgen, kveld og årstider
	1-2	Repetisjon og døgn, uke måned, år, nåtid, fortid, framtid, klokka.
	3-4	Repetisjon og videreutvikling
19.Forandring Skole: Legges til uteskole og naturfag Barnehage: Natur, miljø og teknikk	Barnehage	Farge, form, stilling, plass, retning, tid/årstid, døgn, temperatur
	1-2	Repetisjon og videreutvikling av Farge, form, stilling, plass, retning, tid/årstid, døgn, temperatur
	3-4	Repetisjon og videreutvikling
20.Fart/hastighet Skole: Legges til uteskole og naturfag Barnehage: Natur, miljø og teknikk	Barnehage	Stor, liten, større, mindre, størst, minst, fart
	1-2	Repetisjon og økende fart, minkende fart
	3-4	Repetisjon og videreutvikling til måleenheter for fart
21.Verdi Skole: Legges til uteskole og naturfag Barnehage: Natur, miljø og teknikk	Barnehage	Rett og galt, pengeverdi
	1-2	Repetisjon og videreutvikling av rett og galt, pengeverdi
	3-4	Repetisjon og videreutvikling

Førskoledager .../...

Diplom

til

.....

for fullført førskole!
Vi er stolte av deg!

.....

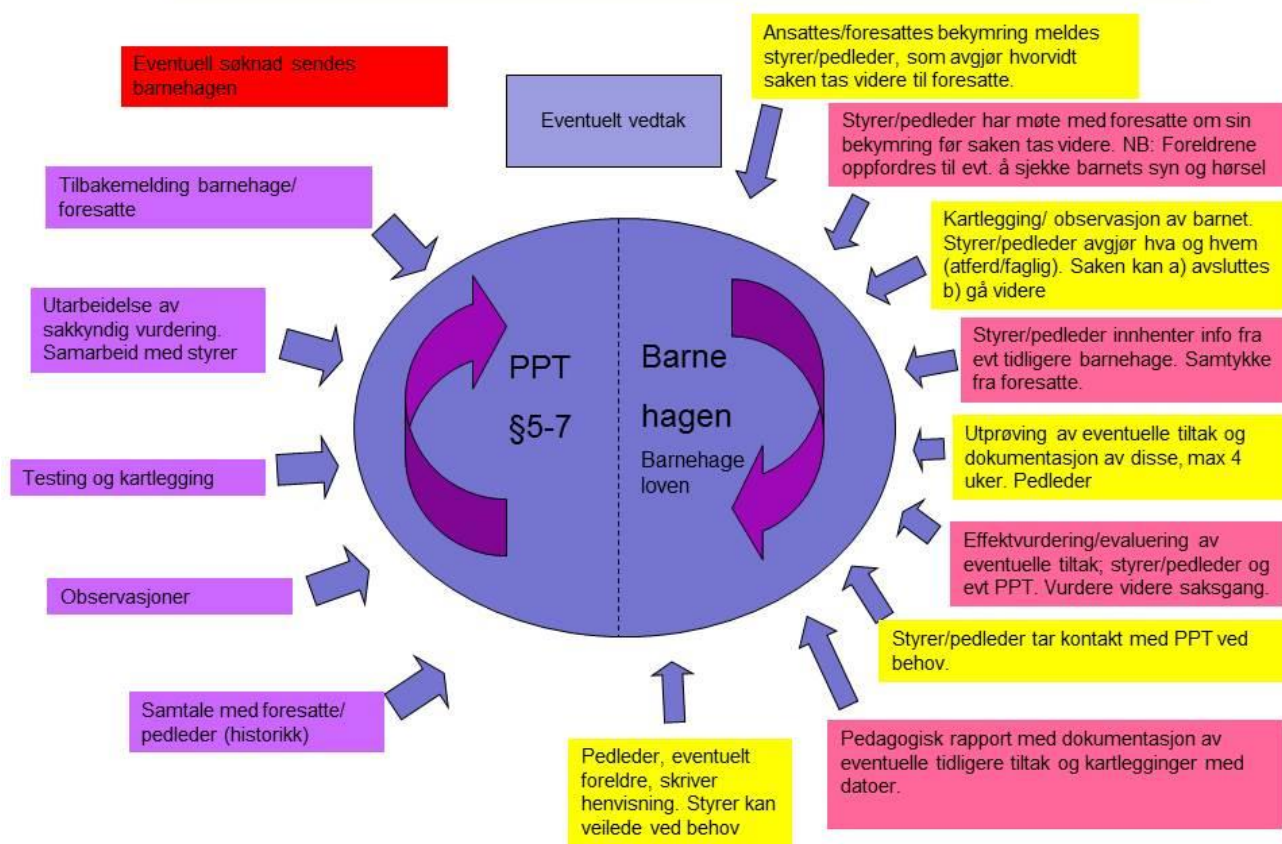
Rektor

.....

Pedagogisk leder

Saksgang for henvisning av barn til PPT og sakkyndig vurdering

Rev 12.02.13

Prosedyrebeskrivelse – Overgang barnehage/skole - barn med særskilte behov

1.	Barn med særskilte behov sin overgang til grunnskolen må planlegges i god tid, helst ett år i forveien og i samhandling med foresatte. Ved funksjonshemninger bør samarbeidet starte tidligere, minimum 2 år i forveien; dette på grunn av at bygg eventuelt må tilpasses/ ombygges eller at barnet selv kan ha store tilpasningsvansker. Rektor tar kontakt med byggforvaltning ved behov for tilpassing/ ombygging.
2.	Enhetsleder/daglig leder/fagleder i barnehagen tar initiativ til at det nedsettes ansvarsgruppe ved overgangen barnehage/skole for barn med særskilte behov. Enhetsleder/daglig leder i barnehage har ansvaret for framdriften av arbeidet i ansvarsgruppa. Rektor/inspektør/fagleder fra skolen som barnet skal begynne på, bør være med i ansvarsgruppa. I enkelte tilfeller starter dette samarbeidet 2 år før skolestart.
3.	Ansvarsgruppas sammensetning kan være: Representanter fra barnehagen, representant fra mottakende barneskole, fra PPT, helsesøster, foresatte. Flere eller færre deltakere kan vurderes i det enkelte tilfellet.
4.	Punkter som ansvarsgruppa bør ha med i planen: <ul style="list-style-type: none"> - IOP - Vurdere ressursbehov/søke om ressurser (frist 15.februar)

	<ul style="list-style-type: none"> - Vurdere bygningsmessige forhold/ fysiske behov - Vurdere opplæringsbehov i personalgruppa, - Informasjon fra skolen om hvem som skal være kontaktlærer og eventuell assistent så snart som mulig. - Avklare behov for skoleskyss - Besøk i skolen - Fadderordning - SFO- tilbudet
5.	Den etablerte ansvarsgruppa opprettholdes gjennom 1. skoleår. Skolen innkaller til disse møtene. Behov avklares på siste ansvarsgruppemøte på våren før skolestart.